Bračno pravo

Prizivanje prokletstva (lian)

Definicija

Predstavlja šerijatski propisan postupak kad muž optuži ženu za blud ili je jasno nazove bludnicom, a nema svjedoka niti priznanja, pa mu kadija naredi da ili će pristupiti prizivanju prokletstva ili da bude bičevan.

Propis

Utemeljen Kur'anom, sunetom i konsenzusom

Uvjeti ispravnosti

- Da bude među supružnicima
- Da su oboje šerijatski obaveznici
- Da izrazi kojim se desila optužba za blud budu jasni nedvosmisleni
- Da bude pred kadijom

Postupak

Čovjek će prvi reči ponavljajući četiri puta: Svjedočim sa Allahovim imenom da govorim istinu da je ta i ta (imenujući je ili pokazujući na nju) moja supruga počinila blud. A potom u petoj rečenici reči: Neka je Allahovo prokletstvo na njega ako laže.

A potom će žena odgovoriti ponavljajući četiri puta: Svjedočim sa Allahovim imenom da on laže opružujući me za blud. A potom u petoj reči: neka je na nju Allahova srdžba ako govori istinu.

Posljedice prizivanja prokletstva

- Spada kazna optuživanja za blud sa čovjeka
- Spada kazna za blud sa žene
- Rastavljanje supružnika feshom
- Trajna zabrana stupanja u brak jedno sa drugim
- Ako negira dijete od nje, biće prihvaćeno i neće mu se pripisivati

Bračno pravo

Dojenje i zadojavanje

Definicija

- Dojenje predstavlja dolazak ženinog mlijeka do utrobe djeteta, svejedno na koji način se desilo.
- Zadojavanje predstavlja dolazak ženinog mlijeka do utrobe djeteta mlađeg od dvije godine u pet navrata tj. dojenja.

Propis

- Dojenje je vadžib majci koja nije razvedena i koja je u mogučnosti, ako je dijete u potrebi
- Zadojavanje je dozvoljeno Kur‘anom, sunetom i konsenzusom

Uvjeti ispravnosti zadojavanja

- Da bude mlijeko žene
- Da bude pet dojenja
- Da bude do dvije godine djeteta

Bračno pravo

Dojenje i zadojavanje

Propisi koji nastupaju šerijatski ispravnim zadojavanjem

- Mahremstvo
- Zabrana stupanja u brak
- Dozvola osamljivanja i pogleda

Osobe za koje se vežu propisi zadojavanja

- Za dojenče i njegovo pomstvo (furue)
- Za dojilju, njene usule, furue i havaši
- Za vlasnika mlijeka (dojiljinog muža), njegove usule, furue i havaši

Svjedočenje o postojanju zadojavanja

- Dovoljna je jedna muška ili ženska osoba

Sumnja u postojanje zadojavanja

- Ne uzima se u obzir

Bračno pravo

Izdržavanje

Definicija

Predstavlja obavezno trošenje imetka na šerijatski određene kategorije, onoliko koliko je potrebno da se zadovolje njihove osnovne potrebe od hrane, odjeće, stanovanja i drugog što je uobičajeno

Propis

Utemeljeno je Kur‘anom, sunetom i konsenzusom.

Vadžib je na određene kategorije pod određenim uslovima.

Uzroci obaveznosti

- Brak
- Srodstvo
- Vlasništvo

Bračno pravo

Izdržavanje

Izdržavanje supruge

- **Uvjeti obaveznosti**
  - Izdržavanje supruge je bezuslovna obaveza
- **Kad počinje, a kad završava obaveza**
  - Počinje sa sklapanjem ugovora
  - Završava smrću muža, istekom pričeka nakon prvog i drugog talaka, finalnim talakom i feshom
- **Kad spada obaveza**
  - Kod neposlušnosti supruge u obaveznom
  - U svakoj situaciji u kojoj mu neopravdano uskrati da uživa u njoj
- **Kakvoća i količina**
  - Vraća se na običaj i stanje muža
- **Propisi izostanka obaveznog izdržavanja**
  - Zbog škrtosti: dozvoljeno je da uzme bez pitanja koliko joj treba
  - Zbog odsustva
  - Zbog siromaštva

Bračno pravo

Izdržavanje

Izdržavanje zbog srodne veze

- Uvjeti obaveznosti
  - Mogučnost izdržavatelja
  - Potreba srodnika
  - Islam srodnika osim roditelja
  - Da izdržavatelj bude nasljednik koga niko ne zaklanja od nasljedstva
- Prednost u izdržavanju
  - Prednost imaju djeca, pa roditelji, pa braća i sestre itd
- Ako ima više izdržavatelja
  - Podijelit će obavezu shodno udjelu u nasljedstvu

Bračno pravo

Skrbništvo (hadane)

- **Definicija**
  - Predstavlja prvenstveno brigu o djetetu ali i svakom onom ko se ne može o sebi starati
- **Propis**
  - Kur'an, sunnet i konsenzus
  - Vadžib nad određenim kategorijama
- **Prednost u skrbništvu nad djetetom**
  - Blizina srodstva
  - Ženskoj osobi
  - Sa očeve strane
- **Uvjeti prava na skrbništvo**
  - Islam
  - Punoljetnost
  - Razum
  - Mahrem ženskoj osobi
  - Da se majka ne preuda za stranca djetetu
  - Sposobnost
- **Gubljenje prava skrbništva**
  - Nevjerstvom
  - Gubitkom pameti
  - Zapuštanjem povjerenog